

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. rugsėjo 19 d. Nr. 21RE1-201(AG1-179/08-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja) ir Karinės Zavgorodnajos, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjui V. Š., trečiajam suinteresuotam asmeniui G. K. trečiojo suinteresuoto asmens atstovei advokatei K. P.

viešajame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo V. Š. skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-02 sprendimo Nr. 36-2-1957 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, trečiasis suinteresuotas asmuo G. K.,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas kreipėsi į Komisiją su skundu, prašydamas panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023 m. rugpjūčio 2 d. sprendimą (rašta) Nr. 36-2-1957 „Dėl atsakymo pateikimo“ ir įpareigoti atsakovę Kauno miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą bei atsakovę G. K. laikytis medžių sodinimui nustatytų mažiausių leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos reikalavimų. Posėdžio metu pareiškėjas patikslino ir pakeitė G. K. procesinę padėtį į trečiąjį suinteresuotą asmenį (b. l. 1).

Skunde nurodė, kad G. K. savo sklype pasodinusi tujas ir kitus spygliuočius per arti pareiškėjo sklypo ribos, todėl spygliai krenta į pareiškėjo sklypą, genint minėtus augalus, šiukšlinama pareiškėjos sklype. Paaiškino, kad žiemos metu nuo minėtų augalų sniegas krenta į pareiškėjo sklypą ir trukdo praeiti. Kyla nuolatiniai konfliktai, kviečiama policija.

Nurodo, kad dėl šių priežasčių kreipėsi į atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyrių, tačiau buvo priimtas pareiškėjo netenkinantis atsakymas.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija atsiliepiame į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 22-26).

Pažymi, kad iš skundo turinio matyti, kad ginčas kilęs tarp kaimyninių žemės sklypų savininkų dėl žemės sklypų ribų pažeidimo sodinant želdinius, kurių metu galimai nebuvo laikytasi medžių sodinimui nustatytų mažiausių leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos, reikalavimų.

Nurodo, kad žemės sklypas (*duomenys neskelbtini*), Kaune, pagal VI RC Nekilnojamojo turto registro duomenis, nuosavybės teise priklauso tik privačiam asmeniui (G. K.), todėl Savivaldybės vertinimu, ginčas yra privataus pobūdžio. Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija nėra šio žemės sklypo ar jo dalies nei valdytoja, nei savininkė.

Paaiškina, kad Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę nustato Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas (toliau - Įstatymas). Šio įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad įrengiant ar pertvarkant privačius želdynus, veisiant želdinius privačioje žemėje, būtina laikytis želdinių sodinimo minimalių atstumų ir priežiūros reikalavimų, nustatomų aplinkos ministro tvirtinamose Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėse.

Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“, 2 punktą numato, kad veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų. Medžiai ir krūmai veisiami: laikantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytų apribojimų sodinti želdinius (5.1 papunktis); lianos, pasodintos priede nurodytu atstumu, ant su kaimyniniu sklypu besiribojančių statinio sienų, tvorų ir kitų įrenginių gali būti veisiamos, jei gautas šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimas raštu (5.10 papunktis); Taisyklių priede nurodytu mažiausiu leistinu atstumu iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimo raštu (5.11 papunktis). Taigi, želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklės reglamentuoja medžių ir krūmų sodinimą bei numato želdinių sodinimo reikalavimus.

Pažymi, kad Savivaldybių institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje reglamentuota Įstatymo 5 straipsnyje, kurio 2 dalies 3 punkte nurodyta, kad savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja ir (ar) vykdo *savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose* esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 13 dalį, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijos – želdiniais ar želdynais užimti žemės plotai, esantys savivaldybės patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybinėje žemėje ir savivaldybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje, taip pat Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos valdomoje valstybinėje žemėje miestuose, miesteliuose ir kurortuose. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad ginčo želdiniai auga privačiame žemės sklype ir už juos atsakingas tik to privataus žemės sklypo savininkas, t. y. G. K. . Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija, neturėdama jokio teisinio pagrindo į G. K. disponuojamą žemės sklypą, neturi jokių įgaliojimų spręsti kilusio ginčo ir priimti atitinkamus sprendimus Pareiškėjo reikalavimo atžvilgiu. Nurodo, kad būtent ši informacija bei kas atsakingas už privačiame žemės sklype augančių želdinių priežiūrą ir tvarkymą, pareiškėjui buvo nurodyta Skundžiamame sprendime.

Akcentuoja, kad želdinių savininkų teisės ir pareigos yra nustatytos Įstatymo 27 straipsnyje, t. y. viena iš savininko pareigų yra ne tik išsaugoti želdinius, bet ir tinkamai juos tvarkyti. Jei želdiniai nepriskirti saugotiniams, juos savininkas gali tvarkyti savo nuožiūra, nepažeisdamas kaimyninių žemės sklypų savininkų, valdytojų ar naudotojų interesų. Želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, želdynų kūrimą, želdinių veisimą, želdynų ir želdinių inventorizavimą kontroliuoja Aplinkos ministerijos įgaliota institucija (Įstatymo 29 straipsnio 1 dalis).

Savivaldybės nuomone, ginčo dalykas, dėl kurio pareiškėjas kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administraciją, nėra kilęs savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose, o privačiame žemės sklype, dėl ko ji nėra kompetentinga spręsti pareiškėjo prašyme nurodytų aplinkybių ir užtikrinti pareiškėjo pažeistų teisių gynimą priimant atitinkamą sprendimą, sukeltą asmenims atitinkamas teises ir pareigas, todėl Savivaldybė pagrįstai Skundžiamame sprendime nurodė, kad ji nėra įgaliota spręsti privačių asmenų ginčų dėl jų privačiuose žemės sklypuose augančių želdinių.

Nurodo, kad Skundžiamame sprendime išsamiai išdėstyti teisinis ir faktinis pagrindas, motyvai dėl ko atsisakoma nagrinėti pareiškėjo prašymą; pareiškėjui išsamiai paaiškinta, kas yra atsakingas už privačiame žemės sklype augančių želdinių priežiūrą ir tvarkymą, kokia tvarka ir kur pareiškėjas gali kreiptis dėl jo pažeistų teisių gynimo, todėl Skundžiamas sprendimas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus; pareiškėjas iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) Skundžiamo sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus; Savivaldybė tinkamai išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą, priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, kurio nėra pagrindo naikinti pareiškėjo skundo argumentais.

Trečiasis suinteresuotas asmuo G. K. atsiliepime į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 47 - 49).

Atkreipia dėmesį, kad Skundžiamame sprendime nurodyta, jog Savivaldybė nėra įgaliota spręsti privačių asmenų ginčų dėl jų privačiuose žemės sklypuose augančių želdinių ir nurodyti tokio ginčo nagrinėjimo galimi būdai: derybos ar kreipiantis į bendrosios kompetencijos teismą įstatymų nustatyta tvarka.

Pažymi, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme (6 str.) aiškiai reglamentuotos savivaldybių funkcijos, tarp kurių, be kita ko, numatyta, kad savivaldybės vykdo savarankiškas ar perleistas valstybines funkcijas atitinkamai savivaldybei priklausančios (6 str. 3 p.) arba savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdyme, naudojime ir disponavime juo (7 str. 9 p.). Vadovaujantis VAĮ 11 str. 3 d. 6 p., pateiktas skundas nenagrinėjamas, kai skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją, VAĮ 11 str. 4 d. - viešojo administravimo subjektas apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo skundo nenagrinėjimo priežastis.

Įvertinant, kad nėra ginčo, jog žemės sklypai, esantys (*duomenys neskelbtini*), Kaune, yra privatūs, taip pat atsižvelgiant į aukščiau nurodytą reglamentavimą, teigia, kad atsakovės padalinio atsisakymas nagrinėti pareiškėjo skundą yra teisėtas ir pagrįstas.

Atsikirsdama į pareiškėjo argumentą dėl normų, reglamentuojančių želdinių sodinimo atstumus, tariamo pažeidimo, pažymi, kad pareiškėjas savo skunde nenurodė konkrečių normų, kurias neva pažeidžia G. K. ir kada jis tai pastebėjo. Pažymi, kad kartą tujų gyvatvorė jau buvo persodinta taip, kad būtų išlaikyti atstumai nuo kaimyninio sklypo, vadovaujantis tuo metu galiojusiomis teisės normomis.

Nurodo, kad pareiškėjo pateiktos nuotraukos patvirtina, kad tujų gyvatvorė yra atitaukta nuo jo sklypo ribos ir yra tvarkoma: vienoje iš nuotraukų užfiksuotos tik ką augalų priežiūros įmonės nupjautos gyvatvorės šakos, kurias įmonės darbuotojai tą pačią dieną, baigę pjauti gyvatvorę, surinko bei išvežė. Pareiškėjo pateikta nuotrauka su apsnigta gyvatvore įrodo, kad pareiškėjas palei tvorą nevaikšto, nes sniegas neišmindžiotas. Pabrėžia, jog ji sniegą, esant gausniam snygiui, nuo gyvatvorės nupurto, kad jos šakos neišlūžtų.

Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjo sklype esančios alyvos, vyšnia ir kiti medžiai bei krūmai yra ženkliai persisvėrę į atsakovės G. K. žemės sklypą, (*duomenys neskelbtini*), Kaune, dėl ko ant jos naudojamo tako nuolat pribyra ne tik lapų, bet ir uogų, kurios traiskosi, pūva, pritraukia daug širšių ir kitų vabzdžių, limpa prie batų, teršia visą aplinką ir namus. Kai kurios pareiškėjo augalų šakos netgi liečia elektros laidus ore, kas kelia gaisro pavojų visam rajonui, nes dauguma namų mediniai (faktines aplinkybes grindžia pateiktomis fonuotraukomis). Pabrėžia, kad V. Š. ne kartą buvo dėl to įspėtas, jo prašyta apgenėti savo medžius, o 2011 m. Viešosios tvarkos tarnyba netgi buvo įpareigojusi pareiškėją augalus persodinti pagal tuo metu galiojančias teisės normas, tačiau pareiškėjas savo sklypo augalų nesusitvarkė.

Nurodo, kad nepagrįstai skųsdamas kaimynus, pats pareiškėjas elgiasi piktybiškai, be to, nesitvarko savo tvoros, dalį jos yra uždengęs USB plokšte, kuri dėl klimato poveikio yra įlinkusi, prakiurusi, pro ją į atsakovės G. K. sklypą byra šiukšlės ir neaiškios kilmės medžiagos (galbūt statybinės); pareiškėjas nei pats tvarko savo supuvusios tvoros ir iš jos byrančių šiukšlių, nei leidžia kitiems šią problemą sutvarkyti.

Skundas atmestinas

Tarp šalių kilo ginčas dėl tujų ir medžių auginimo šalia sklypo ribos teisėtumo. Pareiškėjo teigimu, žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Kaune, savininkė pažeidžia jo teises dėl medžių sodinimui nustatytų mažiausių leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos reikalavimų nesilaikymo.

Ginčo dalykas yra pareiškėjo skundžiamo Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023 m. rugpjūčio 2 d. sprendimo (rašto) Nr. 36-2-1957 „Dėl atsakymo pateikimo“ teisėtumas ir pagrįstumas. Tuo pačiu, pareiškėjas reikalauja įpareigoti atsakovę Kauno miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą bei G. K. laikytis medžių sodinimui nustatytų mažiausių leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos reikalavimų.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi su prašymu (b. l. 30) į Savivaldybės Aplinkos apsaugos skyrių ir jame nurodė, kad (*duomenys neskelbtini*), Kaune, savininkė, su kuria ribojasi pareiškėjos žemės sklypas, pažeidžia jos teises; pasodintos tujos ir kiti spygliuočiai per arti pareiškėjos sklypo ribos, užaugę per aukštai, spygliai krenta į pareiškėjos sklypą; genint tujas šiukšlinama; žiemos metu nuo minėtų augalų sniegas krenta į pareiškėjos sklypą ir trukdo praeiti; vielinės tvoros apačioje yra neuždengtų vietų, todėl lyjant lietui ar plaunant sienas, vanduo patenka į pareiškėjos sklypą; kyla nuolatiniai konfliktai, kviečiama policija. Pareiškėjas Savivaldybės Aplinkos apsaugos skyriaus prašė užtikrinti, kad būtų laikomasis medžių sodinimui nustatytų mažiausiai leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos reikalavimų. Pateikė foto nuotraukas, kuriomis grindė nurodytus faktus (b. l. 31-33).

Savivaldybė Skundžiamu sprendimu (b. l. 2, 29) informavo pareiškėją, kad ginčas yra privataus pobūdžio, Savivaldybė nėra įgaliota spręsti asmenų ginčų, kylančių dėl jų privačiuose žemės sklypuose augančių želdinių; nurodė, kad tokie ginčai gali būti nagrinėjami derybomis arba kreipiantis į bendrosios kompetencijos teismą įstatymų nustatyta tvarka. Paaiškino, kad medžių ir krūmų sodinimą reglamentuoja Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklės, patvirtintos Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Skundžiamu raštu, pateikė Komisijai skundą. Skunde nurodytas aplinkybes, susijusias su teisių pažeidimu kaimyninio sklypo savininkams genėjant tujas ir kitus spygliuočius bei šių augalų atstumus nuo tvoros ir aukščius, įrodinėja skunde nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, pateiktomis foto nuotraukomis (b. l. 3-6, 14-17) bei paaiškinimais posėdžio metu.

Papildomai posėdžio metu paaiškino, kad tarp pareiškėjo šeimos ir G. K. vyksta ilgalaikis konfliktas. Esminiu Skundžiamo sprendimo neteisėtumo aspektu nurodo tai, kad Savivaldybė priėmė sprendimą, nors jos darbuotojai net neatvažiavo ir vietoje nenustatė ginčo aplinkybių.

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo duomenimis, (b. l. 27, 28) nustatyta, kad žemės sklypas, esantis (*duomenys neskelbtini*), Kaune, nuosavybės teise priklauso G. K..

G. K. į bylą pateiktomis fotonuotraukomis (b. l. 50-54) įrodinėja, kad būtent pareiškėjas netinkamai prižiūri savo sklype esančią augmeniją ir neigia pareiškėjo nurodytas aplinkybes dėl galimo teisių pažeidimo. Kauno miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Viešosios tvarkos tarnybos skyriaus 2011-07-12 raštas Nr. 64-2-2765 G. K. (b. l. 55) patvirtina esant ilgalaikį konfliktą tarp kaimyninių sklypų savininkų dėl želdinių sodinimo ir priežiūros.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, kuris reglamentuoja želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę. Įstatymo 2 straipsnio 19 dalyje nustatyta, kad *želdiniai*, tai ne miško žemėje įveisti ar natūraliai augantys medžiai, krūmai ar lianos. Įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad įrengiant ar pertvarkant privačius želdynus, veisiant želdinius privačioje žemėje, būtina laikytis želdinių sodinimo minimalių atstumų ir priežiūros reikalavimų, nustatomų aplinkos ministro tvirtinamose Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėse. Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“, 2 punktą numato, kad veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų. Medžiai ir krūmai veisiami: laikantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytų apribojimų sodinti želdinius (5.1 papunktis); lianos, pasodintos priede nurodytu atstumu, ant su kaimyniniu sklypu besiribojančių statinio sienų, tvorų ir kitų įrenginių gali būti veisiamos, jei gautas šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimas raštu (5.10 papunktis); Taisyklių priede nurodytu mažiausiu leistinu atstumu iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimo raštu (5.11 papunktis). taigi, želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklės reglamentuoja medžių ir krūmų sodinimą bei numato želdinių sodinimo reikalavimus. želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių priede „mažiausi leistini atstumai iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko, valdytojo ar įgalioto asmens sutikimo raštu“ nustatyti mažiausi leistini atstumai iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko, valdytojo ar įgalioto asmens sutikimo raštu.

Statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“ 9 priedo 5 punkte nustatyti medžių ir krūmų sodinimo atstumų reikalavimai nuo kaimyninių sklypų ribų ir gatvės raudonosios linijos.

Savivaldybių institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje reglamentuota Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punkte – *savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą*. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 13 dalį, *savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijos – želdiniais ar želdynais užimti žemės plotai, esantys savivaldybės patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybinėje žemėje ir savivaldybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje*, taip pat Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos valdomoje valstybinėje žemėje miestuose, miesteliuose ir kurortuose. Šiuo atveju, ginčas kildinamas dėl privačiame sklype esančių želdinių tvarkymo.

Įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punkte imperatyviai nustatyta, kad želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai privalo saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę.

Komisija pažymi, kad gero administravimo principas tiesiogiai koreliuoja su viešojo administravimo subjekto pareiga imtis aktyvių veiksmų ir pareiga padėti asmeniui. Viešojo administravimo subjektas atsisakyti nagrinėti asmens prašymą ar skundą turėtų naudoti kaip išskirtinę priemonę ir tik tokiu atveju, kai tokios priemonės taikymą įtvirtina teisės aktai. Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai (žr., pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014 m. kovo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, 2015 m. liepos 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015). Šis principas suponuoja taip pat ir tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015).

Sprendžiant pareiškėjo reikalavimo panaikinti Skundžiamą raštą pagrįstumą, būtina įvertinti Skundžiamo rašto, kuris laikytinas viešojo administravimo aktu, atitiktį VAI nurodytiems teisėtumo ir pagrįstumo kriterijams. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais būtų pagrįsti įstatymais. Komisijos vertinimu, Savivaldybės atsisakymo tenkinti pareiškėjo skundą reikalavimą teisiniai argumentai yra tinkami.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) jurisprudencijoje nuosekliai pabrėžiama, kad viešojo administravimo subjekto priimtame individualiame teisės akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-180-602/2017 ir kt.). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Norėdami priimti administracinį teisės aktą, viešojo administravimo subjektai privalo turėti tinkamas priežastis, o ne pateikti bet kokias priežastis, kad patenkintų formalius reikalavimus (žr., pvz., 2014 m. gegužės 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-706/2014). Viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs ir su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos

turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (žr., pvz., 2012 m. vasario 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1179/2012). LVAT yra taip pat pažymėjęs, kad laikantis objektyvumo principo viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos išaiškinus visas aplinkybes, turinčias reikšmės priimant sprendimą, ir kritiškai, nešališkai įvertinus įrodymus (žr., pvz., 2010 m. lapkričio 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-1486/2010, 2014 m. balandžio 14 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1010/2014).

Įvertinusi byloje nustatyta aplinkybes bei aptartą teisinį reguliavimą, Komisija sutinka su atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos pozicija, kad ginčo dalykas nėra kilęs savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose, o privačiame žemės sklype, todėl Savivaldybė nėra kompetentinga spręsti pareiškėjo prašyme nurodytų aplinkybių ir užtikrinti pareiškėjo pažeistų teisių gynimą priimant atitinkamą sprendimą, sukeltą asmenims atitinkamas teises ir pareigas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas siekia apginti savo turtines teises, t. y. siekia, kad būtų pašalintas pažeidimas, susijęs su nuosavybės teisės į žemės sklypą įgyvendinimu. Nuosavybės teisės ir jos apsaugos institutas yra įtvirtintas CK 4 knygos V skyriuje „Nuosavybės teisė“. Nuosavybės teisė yra suprantama kaip teisė savo (savininko) nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti (CK 4.37 straipsnio 1 dalis). Savininko daiktinių teisių gynimo būdai įtvirtinti CK 4.95 – 4.99 straipsniuose. Pvz., daikto savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo nuosavybės teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu, reikšdamas negatorinį ieškinį CK 4.98 straipsnio pagrindu. Todėl pareiškėjas, būdamas žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Kaune, savininku ir manydamas, kad jo nuosavybės teisės, nors ir nesusiję su valdymo netekimu, yra pažeidžiamos, gali jas ginti civilinio proceso tvarka.

Komisija sprendžia, kad Savivaldybė tinkamai informavo pareiškėją ir Skundžiamame sprendime nurodė, kad ji nėra įgaliota spręsti privačių asmenų ginčų dėl jų privačiuose žemės sklypuose augančių želdinių bei įvardijo galimai pažeistų gynimo būdus.

Pagal suformuotą LVAT praktiką, viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą įpareigoja veikti *tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose (intra vires)*; veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu. *Viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos aiškinimas – negalimas* (žr., pvz., LVAT 2012-05-07 nutartį administracinėje byloje Nr. A502-1294/2012, 2005-09-21 sprendimą administracinėje byloje Nr. A14-1166/2005). Komisija sprendžia, kad Savivaldybė atliko pareigą iširti pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes savo kompetencijos ribose ir pagrįstai nustatė, kad pareiškėjo prašyme nurodytas reikalavimas nepriskirtinas Savivaldybės kompetencijai.

Pagal VAĮ 11 str. 3 d. 6 p., pateiktas skundas nenagrinėjamas, kai skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją, šio straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, kad - viešojo administravimo subjektas apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo skundo nenagrinėjimo priežastis.

Skundžiamame sprendime išsamiai išdėstyti teisinis ir faktinis pagrindas, aiškiai ir suprantamai nurodyti motyvai dėl ko atsisakoma nagrinėti pareiškėjo prašymą; pareiškėjui pakankamai paaiškinta, kas yra atsakingas už privačiame žemės sklype augančių želdinių priežiūrą ir tvarkymą, kokia tvarka ir kur pareiškėjas gali kreiptis dėl jo pažeistų teisių gynimo, todėl Skundžiamas sprendimas atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus. Iš pareiškėjo skundo Komisijai turinio spręstina, kad pareiškėjas iš esmės suprato Skundžiamo sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus.

Komisija dėl posėdžio metu pareiškėjo pateikto argumento, jog Skundžiamas sprendimas yra neteisėtas, nes jis priimtas nepatikrinus faktinių aplinkybių vietoje, pažymi, kad skunde nurodytų aplinkybių tikrinimas vietoje būtų laikytinas kaip skundo nagrinėjimo iš esmės procedūra. Savivaldybės atsakingi darbuotojai tinkamai nustatė reikšmingas aplinkybes, jog skundo tyrimas nėra priskirtinas Savivaldybės kompetencijai, todėl pagrįstai neatliko veiksmų, kurie būtų vertintini kaip skundo nagrinėjimo iš esmės veiksmai, o tai reikštų viešojo administravimo subjekto veikimą viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*).

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu Komisija sprendžia, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023 m. rugpjūčio 2 d. sprendimas Nr. 36-2-1957 „Dėl atsakymo pateikimo“ yra teisėtas ir pagrįstas, nėra pagrindo jo naikinti, todėl pareiškėjo skundas atmestinas pilna apimtimi.

Pareiškėjas skundu Komisijai prašo įpareigoti G. K. laikytis medžių sodinimui nustatytų mažiausių leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos reikalavimų. Komisija pažymi, kad šis pareiškėjo reikalavimas neatitinka Komisijos kompetencijos, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (aktuali redakcija, galiojanti nuo 2022-01-01, toliau – IAGNTĮ) 5 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos administracinių ginčų komisijos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) *dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus*. Viešojo administravimo subjekto sąvoka pateikiama VAĮ 2 str. 20 p., *viešojo administravimo subjektu* gali būti viešasis juridinis asmuo, kolegiali ar vienasmenė institucija, neturinti juridinio asmens statuso, įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą. Komisija sprendžia, kad pareiškėjas nepagrindė, kad G. K. patenka į VAĮ 2 str. 20 p. viešojo administravimo subjektų sistemą. Įvertinant aptartą teisinį reguliavimą, Komisija negali tenkinti pareiškėjo reikalavimo įpareigoti G. K. laikytis medžių sodinimui nustatytų mažiausių leistinų atstumų iki kaimyninio žemės sklypo ribos reikalavimų, nes Komisijos kompetencijai nepriskirtina įpareigoti asmenį, kuris nėra viešojo administravimo subjektas, atlikti tam tikrus veiksmus.

Byloje pateikta Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Finansų skyriaus 2023-09-14 pažyma Nr. APD-2023-13634 „Dėl antrinės teisinės pagalbos išlaidų“ ir advokatės K. P. 2023-09-14 prašymas Nr. ATP-2023-34591 „Dėl antrinės teisinės pagalbos išlaidų dydžio apskaičiavimo“ ir prašoma priteisti iš pareiškėjo 120 eur atstovavimo išlaidų, patirtų nagrinėjant administracinę bylą AG1-179/08-2023 Komisijoje.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 5 dalis reglamentuoja, kad Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos teritoriniai padaliniai, nagrinėdami skundus (prašymus), nei žalos, nei bylos šalių turėtų išlaidų atlyginimo klausimų nesprendžia.

LVAT yra nurodęs, kad asmuo, patyręs išlaidų ikiteisminėje ginčų nagrinėjimo institucijoje, kai byla teisme nebuvo nagrinėjama, gali šias išlaidas vertinti kaip turėtą turtinį nuostolį ir dėl šios žalos atlyginimo kreiptis į teismą, vadovaudamasis Civilinio kodekso nuostatomis (žr. pvz., LVAT 2009 m. lapkričio 27 d. nutartį administracinėje byloje A-502-1269/2009; 2019 m. gruodžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-3085-624/2019; 2021 m. spalio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1940-789/2021 ir kt). Atsižvelgiant į minėtą teisinį reguliavimą ir teisminę praktiką konstatuotina, kad Komisijai nesuteikta teisė spręsti atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimo, tačiau dėl Komisijoje patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo asmenys turi teisę kreiptis į teismą dėl šios turtinės žalos atlyginimo priteisimo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo V. Š. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja